

Romano hangs

ROMSKÝ HLAS • ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE • ROČNÍK 22 • ČÍSLO 3 • VYŠLO 10. DUBNA 2020

CENA 17 Kč

Anketa speciál:

Kdy se pozornost společnosti obrátí zpět na Romy? *strana 3*

Gejza Horváth:

O Roma he o Fejsbukos/
Romové a Facebook

strana 4, 5

Irena Eliášová:

Konečně sami (humorný
příběh jedné lásky)

strana 6, 7

ZPRÁVY

Richnava – Nakažený novým koronavirem je i muž z obce Richnava, který má trvalé bydliště v Žehře. Onemocnění COVID-19 se potvrdilo v rámci pilotního testování obyvatel v romských komunitách. TASR to potvrdila Renáta Hudáková z Regionálního úřadu veřejného zdravotnictví (RÚVZ) se sídlem ve Spišské Nové Vsi. Stát od pátku (3. 4.) realizuje v 33 vybraných romských komunitách pilotní testování obyvatel, zaměřené na případné šíření nového koronaviru. Jde o lidi, kteří se vrátili ze zahraničí, jakož i ty, kteří se chtěli dát otestovat dobrovolně. Stát chce zjistit aktuální stav a zamezit šíření nového koronaviru v lokalitách, kde žijí Romové.

Karlovy Vary, Sokolov – Server romea.cz informuje o tom, že několik romských podnikatelů obdarovalo zaměstnance sokolovské a karlovarské nemocnice – přivezli pro ně dodávku potravin a hygienických potřeb. „Tohle všechno vymysleli Milan Horvát a jeho syn Dominik, a když zavolali, jestli přispěju, neváhal jsem a nepřemýšlel ani vteřinu. Jsem na nás všechny hrdý a pyšný a velký respekt a úcta lékařům. Rád jsem přispěl a kdykoliv jsem tady pro dobrou věc,“ uvedl Martin Bláha. Do pomoci se zapojil také Pa-

Pokračování na str. 2

Neziskovky a dobrovolníci zachraňují to, co vláda nezvládla a dál nezvládá

foto: JM Garcia

V polovině března bylo už zcela jasné, že koronavirus se nezalekne odbojných slov naší vlády, že se ho nebojíme, a prostě k nám přijde taky.

Od poloviny března se začaly aktivizovat různé skupiny lidí, kterým došlo (mnohem dřív než vládě), že jde do tuhého, že začíná jít doslova o život.

Začaly vznikat šicí dílny různých organizací, spolků, klubů... prostě všech těch institucí, které nesou nálepku „neziskovky“ a jsou dlouhodobým terčem nenávisti a opovrže-

ní prezidenta, vlády, populistických politiků i spousty občanů. Právě tyhle neziskovky za obrovské

Pokračování na str. 2

Eurokomisařka vyzývá státy EU, aby v době COVID-19 nepřehlížely sociální situaci těch nejzranitelnějších

Pro čtenáře Romano hangs jsem připravil stručný překlad původního textu paní komisařky Heleny Dalli.

Komisařka pro spravedlnost a rovné příležitosti vyzývá členské státy, aby se zabývaly dopadem viru na marginalizované romské komunity a realizovaly následující opatření:

- zpřístupnit mimořádné finanční prostředky na zlepšení životních podmínek segregovaných romských komunit
- napojit komunity do hlavní infrastruktury a zajistit, aby každá osoba měla přístup k čisté vodě a hygienickým podmínkám
- zajistit, aby obyvatelé segregovaných komunit obdrželi spolehlivé informace, jak zabránit šíření viru, měli přístup k ne-

Pokračování na str. 2

ZPRÁVY

vel Demeter, Roman Fabián, Tomáš Miño a Daniel Sliško. „Řekli jsme si, že bychom taky mohli pomoci, zavolali jsme našim známým, a každý dal podle toho, kolik mohl. Vybrali jsme nějakých 18 000 korun a z toho jsme pořídili potřebné věci pro obě nemocnice a odvezli jsme to tam. Karlovarská nemocnice nás oslovila sama. K pomoci se k nám přidal i další člověk – pan Rudolf Tipan,“ dodal Bláha.

Dokončení ze str. 1

Praha – Bývalý poslanec ČSSD Jaroslav Foldyna vstoupil do poslaneckého klubu hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD). Dnes to oznámil na tiskové konferenci společně s předsedou SPD Tomiem Okamurou s tím, že jejich politické priority se shodují. Počet poslanců v klubu SPD tak vzroste na 20. Foldyna odešel z ČSSD na konci února, současně s tím mu zaniklo i členství v poslaneckém klubu sociální demokracie, který má od té doby 14 členů. Už v březnu oznámil, že bude za SPD kandidovat v letošních krajských volbách. Foldyna měl dlouhodobě spory s vedením ČSSD, kritický byl zejména k místopředsedovi strany a ministru zahraničí Tomáši Petříčkovi. Loni se ho strana neúspěšně pokusila vyloučit. Letos na konci února Foldyna oznámil odchod z ČSSD, představitelé strany konstatovali, že názorově se se sociální demokracií rozešel už dřív. Na počátku března SPD informovala, že Foldyna bude na třetím místě její kandidátky pro krajské volby v Ústeckém kraji.

SPD ve volbách v roce 2017 získala 22 poslaneckých křesel. Loni v březnu ale ze strany, a tím i z jejího poslaneckého klubu, po sporu s Okamurou odešli Lubomír Volný, Marian Bojko a Ivana Nevludová, kteří jsou nyní nezařazenými poslanci. Po vstupu Foldyny do klubu má nyní SPD 20 poslanců.

KOMENTÁŘ

Filip v době krize útočí na neziskovky, které lidem nejvíce pomáhají

TOMÁŠ ŠČUKA

Předseda komunistické strany Čech a Moravy Vojtěch Filip opět útočí na neziskový sektor. Tato stále přežívající strana dlouhodobě popírá základní demokratické hodnoty. Zůstanu-li slušný, vnímám kroky z dílny komunistů v době pandemie jako velmi nevhodné. Štřet s realitou jejich představitelům očividně dosti chybí.

Právě neziskové organizace jsou v době probíhající krize spojené s COVID-19 nejvíce občansky aktivní a potřebné pro své nejbližší okolí. Počinání naší vlády jen reflektuje nepřipravenost České republiky na podobné krizové scénáře, se kterými je třeba počítat a ochránit obyvatelstvo. Uvědomuji si, že jde o zdravotní nákazu, kterou nepamatujeme. Avšak materiální nepřipravenost ani nejistý výkon této vlády tím omlouvat nelze. Den ode dne střídající se hitparáda nejrůznějších vládních opatření zobrazující neschopnost vynechání jakéhokoliv politického kalkulu či populismu v době krize vytvořila neuvěřitelný chaos, v němž se občané jen těžko mohou vyznat.

Navzdory kritice potvrdily právě občanské aktivity neziskových organizací v těchto těžkých časech svou užitečnost a společenský přínos. Na lokální úrovni jsou každodenně nápomocné sociálně vyloučeným skupinám obyvatel. K dobrovolné práci také aktivizovali ostatní a společně šíjí roušky, které stát ani samosprávy nemají. Všechny tyto aktivity přichází spontánně, v mnohých případech jsou nezaplacené, postavené na občanské solidaritě lidí.

I přes výše uvedené má Vojtěch Filip tu drzost řešit existenci neziskového sektoru v podobě omezení státních dotací pro jednotlivé organizace. Podle něj některé neziskovky rozvrací stát tím, že jejich činnost neodpovídá státní politice jako takové. No, spíše jemu i dalším politikům vadí konstruktivní kritika neziskových organizací vůči státní politice v oblasti sociální, soudní nebo vzdělávací. Ve skutečnosti neziskový sektor jen hlídá veřejný zájem občanů. Korupční praktiky, neekologická rozhodnutí, diskriminace či porušování základních lidských práv, to vše nás obklopuje a patří do života každého z nás.

Pro naše představitele zvolené v demokratických volbách by zřejmě bylo ideální rozdělit neziskové společnosti na ty, které si podporu od státu zaslouží a ty druhé. Během nouzového stavu přitom občanské spolky pomáhají tam, kde stát nedokáže dostatečně reagovat. Na sociálních sítích jsou všechny tyto obdivuhodné aktivity pozitivně hodnoceny napříč společností. Mám za to, že by tyto solidární skutky politici rozhodně neměli přehlížet. Všichni dobrovolníci si v této době zaslouží od státu podporu, nikoliv podkopávání!

Ti politici, kteří se snaží čas virové epidemie využít k tomu, aby realizovali ústavní změny nebo zákony bez možnosti řádného projednání, jen ukazují, jak málo jim záleží na fungování demokracie a institucí dodržujících principy a hodnoty demokratického uspořádání. V zájmu prosazení svých vlastních politických zájmů tím jen dokazují schopnost dopustit se nízkých a podlých činů vůči lidem.

Neziskovky a dobrovolníci zachraňují to, co vláda nezvládla a dál nezvládá

Dokončení ze str. 1

podpory dobrovolníků začaly šít a dodávat roušky do nemocnic, domovů pro důchodce, terénním pracovníkům sociálních služeb, seniorům a dalším osamělým lidem, bezdomovcům...

Aktivita těchto „příživníků z neziskovek“ (označení, které si ani teď nedokážou někteří odpustit) zachránila zdraví a život obrovskému množství lidí. „Příživníci z neziskovek“ teď, začátkem dubna, tráví třetí týden neustálou prací, zažívají strašný stres, nespí, denně jsou dlouhé hodiny shrbení nad šicími stroji, obvolávají domovy pro seniory a další sociální služby, nemocnice, lékaře a ptají se jich, často jako první, zda nepotřebují roušky, ochranné štíty, jednorázové ochranné obleky, pomoc s vyřizováním důležitých věcí...

Další desetitisíce lidí udělaly – samy od sebe nebo na výzvu neziskovek – tu nejsamozřejmější a nejdůležitější věc: Zaklepali u sousedů, nechali jim svoje číslo a nabídli ku pomoci s nákupem, sháněním léků, předáváním informací.

Tihle „příživníci z neziskovek“ a na ně napojená armáda dobrovolníků chodí denně i do míst, na které stát zapomíná desítky let – do

ubytoven, kde žije spousta rodin s dětmi a teď jim chybí jídlo, peníze, zdravotní péče, informace a bohužel i podpora státu. Chodí za lidmi bez domova, kteří se kvůli zavřeným denním centrům nemají kde najíst, umýt, odpočinout si – příkaz státu „zůstaňte doma“ musí samozřejmě brát jako výsměch. Co stát, kraje a města udělaly pro to, aby ti lidé nějaké „doma“ vůbec měli? V Brně velmi dobře víme, že od komunálních voleb prakticky nic – hanba padá na všechny členy rady a zastupitelstva, kteří nebojovali za důstojné pokračování projektů Housing First a Rapid Rehousing. Nebýt politicky vypočítavého a zbabelého přístupu většiny brněnských politiků, mohly dnes být další desítky rodin i jednotlivců v bytech a ne na ulici a v ubytovnách.

A ještě jednu věc je potřeba připomenout: V Brně, ale vlastně všude, kam po internetu dohlédnu, tu okamžitou pomoc organizují lidé, kteří mají natrénováno z roku 2015, z doby uprchlické krize.

Na rozdíl od Babiše a dalších idiotů moci, kteří se tenkrát zmohli na kontrolu hranic, focení u ostnatého drátu a výkřiky o obraně kultury, tihle lidé posbírali jídlo a oblečení a jeli balit do dek syrská

miminka mrznoucí s rodinami na maďarských polích.

Dneska se tahle dovednost zorganizovat přes noc obrovskou humanitární akci zatraceně hodí.

Neziskové organizace (tytéž neziskovky, které teď šíjí a distribuují roušky, zajišťují jídlo pro lidi bez domova, shánějí peníze na nákup ochranných prostředků pro sociální služby, aby jejich zaměstnanci nepřenesli nákazu od klienta ke klientovi) vyzvaly Andreje Babiše, aby nezapomínal na solidaritu s lidmi, kteří jsou na útěku před válkou a žijí v tak strašlivých podmínkách, že člověka bolí jen na to pomyslet.

Andrej Babiš jim odpověděl, že by uvítal, kdyby se neziskovky zapojily do řešení problému s koronavirem.

Nebýt okolností, možná by to bylo k smíchu.

V době, kdy jde – a znovu toopakujeme – o život, to znamená, že premiér buď vůbec neví, co se ve státě děje, nebo to ví a vědomě lže.

Ve všech lidech, kteří napravují to, co Babišova vláda nezvládala a dál nezvládá, to vyvolává pocit bezmoci, zoufalství a vzteku.

A tak nezbyvá než se zeptat: Nechtáme si to zase líbit, nebo s tím tentokrát něco uděláme?

Barbora Antonová

Eurokomisařka vyzývá státy EU, aby v době COVID-19 nepřehlížely sociální situaci těch nejzranitelnějších

Dokončení ze str. 1

zbytným ošetřením a vzdělávacím pomůckám v době krize

- umožnit rovný přístup ke zdravotnickým službám
- trestat rasistický veřejný diskurs, který ohrožuje nejzranitelnější a podněcuje v době krize k násilí

Covid-19 představuje pro romské komunity mnohem složitější situace a rizika z těchto důvodů: Omezený přístup k základní hygieně, čisté vodě a zdravotnickým službám, ekonomická nejistota, nedostupnost informací, nemožnost dodržení vzdálenosti od ostatních v přeplněných domácnostech, diskriminační postoje ze strany některých veřejných představitelů.

Za sebe tento apel ze strany evropských institucí vítám. Pevně věřím, že v závislosti na průběhu této zdravotní krize nezůstane jediným projevem Evropské unie k těmto ohroženým skupinám občanů. Opatření ze strany jednotlivých vlád jsou bezesporu potřebná. Nicméně je nutné také vnímat rozdíly v životních podmínkách ve společnosti.

Život v sociálně vyloučených lokalitách nedovoluje plnit běžný standard lidských potřeb. Doporučená preventivní opatření jsou pak pro osoby v nich žijící těžko splnitelná. Například bez přístupu k čisté vodě (natož teplé) je pro tyto domácnosti nemožné dodržovat pravidla hygieny tak, jak je uvedeno ve vládních opatřeních.

Tomáš Ščuka

foto: archiv Tomáše Ščuky

Otázku kvality bydlení během krize COVID-19 asi těžko vyřešíme. Berme však tento společenský nedostatek jako velké ponaučení do budoucna. Důstojné bydlení je základním lidským právem. A má to svou logiku! Od něj se totiž odráží i plnění našeho každodenního fungování, našich povinností. Kritika k sociálně vyloučeným skupinám ze strany vykonavatelů veřejné moci bohužel často zapomíná na základní lidská práva těchto lidí.

Úspěšná integrace sociálně vyloučených osob stojí zejména na přístupu a schopnosti porozumění sociálnímu vyloučení ve společnosti. Výkřiky do veřejného prostoru,

jak si určité skupiny obyvatel neplní své povinnosti, nepomáhají dlouhé roky nikomu a ničemu. Snad jen samotným autorům pro splnění si svých politických ambicí.

Restart dlouhodobě izolovaných lidí zpět do běžného společenského života je dle mého názoru otázkou vůle a změny v komplexním přístupu nositelů veřejné moci. Nepřeborné množství velkých sociálních projektů, včetně enormních finančních prostředků, bez nijak zvlášť výrazných zlepšení jen potvrzují nutnost změny samotného přístupu v integračních politikách.

Paříkerav tumenge.

Tomáš Ščuka

ANKETNÍ OTÁZKA

Veškerá pozornost společnosti je nyní obrácena na koronavir, jak dlouho bude podle vás trvat, než se obrátí zpět na Romy?

Radim Kupec, Brno

Společnost vždy potřebuje někoho/něco, na koho/co může svést své potíže. Covid-19 teď vše přehlušil, tzn. že z romské problematiky a anticiganismu je druhořadé, méně aktuální téma. Já osobně si myslím, že v okamžiku, kdy společnost vyrabuje sociální systém, vylezou opět Okamurové a spol. Dle mého to bude dříve než konec epidemie. Rád bych se mýlil.

Jedna pozitivní zpráva mimo zadané téma. Sleduji kvůli našim projektům situaci v osadách na Slovensku a Ukrajině. Není mi známo, že by byl nakažen jediný Rom. Otázkou tedy je, proč lidi v osadách v naprosté chudobě a špatných hygienických podmínkách nepodléhají nákaze Covid-19 jako první? Ze srdce si přeji, aby to tak zůstalo a modlím se, aby si toho nevšimli rasisté, populisté a politici typu Okamury. Všimám si, že Romové v Brně chodí nakupovat do obchodu, tam kde i majorita. Zatím jsem nezaznamenal, že by někdo z Romů byl infikován. Nejsem ani lékař, ani epidemiolog, ale začínám mít pocit, že Romové mají vyšší rezistenci.

Jana Boršková, Praha

Primitivní nenávist se teď obrací proti „těm, co to sem dotáhli“, „lyžařům, co jezdí na luxusní dovolené.“ Považuji to za velmi nebezpečné. Bohužel, podobná prohlášení sdílejí i někteří Romové. Extremisté vyčkávají, jak se situace vyvine a kam se vrhne nenávist davu, aby se mohli inspirovat.

Lýdia Kotlárová, Topoľčany

Zatiaľ je klud, ale je to ako ticho pred búrkou. Väčšina Slovákov, ktorí osočovali Rómov, sa riadia pudom sebazáchovy – snažia sa chrániť pred nebezpečným vírusom všetkými prostriedkami. Ovšem, ako náhle by sa vírus dostal medzi rómsku komunitu, tak väčšinová spoločnosť by ich hneď začala obviňovať. Zatiaľ, Rómovia nie sú koronavírusom infikovaní, a nie je to preto, že by mali nejakú zvýšenú imunitu oproti majorite. Myslím si, že je to tým, že Rómovia nie sú v kontakte s infikovanými ľuďmi. Pohybujú sa iba vo svojom uzatvorenom priestore – v osadách. Ak by však aspoň jeden Rom šiel do prostredia napríklad k lekárovi, alebo do nemocnice, je viac ako pravdepodobné, že by sa začala šíriť infekcia aj u Rómov. No a Slováci by si hneď prišli na svoje. Je to ako časovaná bomba, ale prajem si, aby k tomu nedošlo a nech sme všetci zdraví bez rozdielu!

Markéta Kováčová, Brno

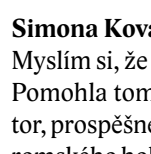
Můj názor je ten, že i ti, co nenávistí přetékali a předávali strach jiným, teď čelí sami strachu o sebe a o svou rodinu. Myslím si, že teď už konečně pochopili, co je skutečná podstata života. Nadechnout se, cítit vůni květů a stromů, jít ven s přáteli nebo rodinou a neřešit, kdy se musím vrátit domů. A teď se to vše zastavilo a jsou nařízení, která každý musí dodržovat. A jak a proč se to stalo? Protože je mnoho zla v tomto světě, jedni druhých si nevěží. Bratr nezná sestru, sestra nezná bratra, dcera jde proti matce a syn proti otci. Proto tohle Bůh dopustil, aby si lidi byli blíží, milovali se a byli vděční za každý den jako by byl poslední. Aby každý z nás přišel k Bohu a činil pokání ze svých hříchů a skutků.

Žofka Kruger, Karlovy Vary

Když se člověk zamyslí nad tím, co se vlastně ve světě děje, tak si myslím, že tato situace musí každého člověka změnit. Když člověku teče do bot, tak si uvědomí svoje chyby a chce, aby opět bylo vše v pořádku. Nenávist proti nám musí skončit, my jsme také lidé, i když jsme Romové. Já jsem žila dlouho v cizině a tam jsem nebyla vnímána jako cikánka. Vrátila jsem se do Česka a tady jsem ten rasismus a nenávist už pocítila. K čemu

Petr Maček, Brno

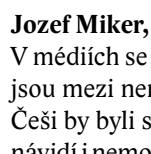
Lidskou potřebu někoho nenávidět a na někoho svalovat vinu teď sytí koronavirus. Takže ať je to dobré nebo špatné, budme rádi, že je chvíli klid.

Simona Kováčová, Drážďany

Myslím si, že ta nenávist proti Romům upadá. Pomohla tomu migrační vlna, neziskový sektor, prospěšné práce pro města, vládní podpora romského holokaustu i kladná mediální prezentace Romů. Věřící, černí i bílí, jsou sjednocení a my Romové si musíme uvědomit, že i my jsme občané ČR a podle toho se musíme i chovat.

Filip Bořivoj Schneider, Praha

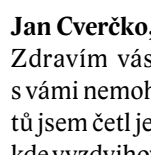
1) Neexistuje moc způsob, jak tuhle nákazu hodit na chudé Romy. Ti nejezdí lyžovat do Itálie nebo výletničit do Číny tak často jako bílí ze střední třídy. Nemalou agresi si ale slízlí Vietnamci. 2) Kvůli karanténě se skoro vůbec nepohybujeme v ulicích a proto odpadá strach z drobné pouliční kriminality, která bývá stereotypně právě s Romy spojována. 3) Nepotřebujeme si teď fabrikovat fiktivní problémy, když máme jeden sakra velké, velmi skutečný a všichni tak trochu cítíme, že jsme v tom tak nějak společně.

Jozef Miker, Krupka

V médiích se o Romech nemluví proto, že nejsou mezi nemocnými. Kdyby byli, tak je zle, Češi by byli schopni nás pálit zaživa. Oni nenávidí i nemocné lidi a tvrdí, že je poškozují tím, že vysávají sociální systém. A nedej Bůh, kdyby byli nemocní muslimové, to by se k Čechům přidali i někteří pobláznění Romové.

Angela Enži Váchová, Praha

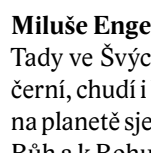
Nemyslím si, že by se měl řešit tento problém, lidé mají jiné starosti. Epidemii podléhají černí i bílí a velká část lidí si to uvědomuje. Já bych v tom už nic jiného nehledala.

Jan Cverčko, Liberec

Zdravím vás v redakci, ale musím říct, že s vámi nemohu souhlasit. Od několika starostí jsem četl jejich hloupé a stupidní příspěvky, kde vyzdvihovali vietnamskou komunitu a romskou označili jen za parazity a příživníky. Takto se vyjadřují na sociálních sítích i obyčejní občané. Tudíž se nic nezměnilo a nikdy nezmění.

František Kostlán, Praha

O Romech se tolik nemluví v negativním smyslu jako ještě nedávno, protože na ně nejde svést, že mohou za epidemii. Kdyby to šlo, byli by Romové první na řadě, jako obvykle. Někteří „bílí“ mají jako správní hlupáci svého „nepřítele“ jasněho předem – a tím není skutečný ničemník, ale někdo odlišný od nich samých: Romové či uprchlíci.

Miluše Engerel, Curych

Tady ve Švýcarsku jsou si všichni rovni, bílí, černí, chudí i bohatí. Myslím si, že všechny lidi na planetě sjednotil koronavirus. Světu vládne Bůh a k Bohu se modlí a prosí o milost i rasisté!

Už asi ani nebude důvod k rasismu. Lidé všichni společně budou prosit Boha, aby zachránil svět.

Vladimír Putík, Bratislava

Je len otázkou času, kedy sa všetka pozornosť upriami na nás Rómov. Bohužiaľ sme ako časovaná bomba – hlavne tu na Slovensku. Najdôležitejšie je, aké stanovisko zaujme k tomu vláda a či odolá alebo neodolá tlaku verejnosti a či vôbec bude mať snahu reálne pomôcť Rómom v osadách. Sú tam desaťtisíce Rómov, ktorí nemajú základné potraviny. Oni potrebujú ješ – to je alfa a omega a nie rúška. Je to otázka už len niekoľkých dní, kedy sa situácia môže vyhrotiť. Hovorím, je to časovaná bomba. Nezatvárajme pred tým oči!

Tereza Králová, Brno

Protože roli vlastního, nezpracovaného a nepřijímaného stínu teď mohla většina populace hodit na pandemii. Obávám se, že až tak jednoduché to je. V psychologii se podle Junga říká, že každý z nás má více složek osobnosti. Opravdovou osobnost, kterou nazývá bytostné Já. No, a pak že si před ostatními lidmi nasazujeme různé typy masek, aby nás ostatní přijímali. Jedna je ta, kterou dáváme světu na odiv, vlastnosti, které sami na sobě přijímáme a obdivujeme, a té se říká „Persona“. Ale Persona není až tak úplně pravdivá a celistvá. Každý z nás má ještě další složku osobnosti, kterou Carl Jung nazývá Stínem. Stín jsou naše vlastní charakteristiky, které na sobě nemáme rádi, které nepřijímáme, nechceme je vlastně raději ani vidět. Pro každého je to něco jiného. Může to být to, co vám v dětství vyčítali rodiče nebo to, co není ve vašem okolí přijímáno. Pro někoho je to třeba lakota, pro někoho velká citlivost, divokost, smutek... Stín je sice často nepřijímaný, ale pokud to tak je, člověk přichází o velký zdroj energie, není celistvý. A z nepřijetí vlastního Stínu velmi často vyvěrá potřeba vlastní Stín na někoho nebo něco projektovat. Takže místo abych se dospěle podívala do zrcadla a řekla si: „Ano, Terezo, máš velké srdce, odvalu a ideály, ale ruku v ruce, jsi taky někdy urvaná a hodně zranitelná ženská,“ tak otočím svůj Stín směrem ven a řeknu třeba: „Podívej se na ty urvané cigány.“ Takže nyní, když jsme tak masivně masírováni velkým strachem, můžeme všechno vlastní zlo a strachy projektovat na koronavirus a Romové teď mají chvíli klid. Není to tím, že by většina populace zázračně morálně dospěla, ale proto, že našla větší plátno, na které může projektovat svůj vlastní Stín.

Michal Šamko

Myslím si, že tato pandemie si nevybírání, napadne každého bez rozdílu. Černí, bílí, chudí i bohatí, všichni neseme riziko nákazy. A aby nedošlo k zbytečným problémům, tak Romové musí dodržovat vládní nařízení. Mládež se nesmí v ulicích shromažďovat a vyvolávat zbytečné problémy, a tím i špatné mínění. V této zemi má každý právo na zdraví i péči, ale pokud by mezi nakaženými byli i Romové, věřím, že odpůrci Romů by vyšli do ulic. Také si myslím, že pokud by nakažení Romové zabírali místa v nemocnicích, tak bychom v ulicích brzo slyšeli: Cikáni ať se léčí doma. Nenávist proti Romům by narostla a bojím se, že by to skončilo i tragicky. Já ale doufám, že koronavirus nás všechny spojí a nepokoje mezi majoritou a minoritou přestanou. Myslím si, že tento virus bude řídit celý rok a já věřím, že za tu dobu se změní mnohé nejen mezi námi lidmi, ale i mezi státy. Věřím, že s uzavřením hranic a v souvislosti se zásobováním potravinami si uvědomíme, v jakém ohrožení jsme, o co jsme přišli, když jsme zlikvidovali naše zemědělství a průmysl. Byli jsme naprosto soběstační. Po válce s koronavirem každá země bude chtít opět normálně fungovat a být soběstačná. Tím ale rasismus, diskriminace a nenávist neskončí, ba naopak, opět se vyrojí, tak jak už to po staletí bývá.

zpracoval Gejza Horváth

NOUZOVÝ STAV BYL PRODLOUŽEN DO 30. DUBNA!

O Roma he o Fejsbukos

Adaďives o Roma imar naphiren ke peste sar varekana. Naľikeren o kontakti la fajtaha, le amalenca ale he avre Romenca. Te imar musaj, ta telefoninen peske, ale aleha našaven peskre tradiciji he o zviki, so fest likerel amari kultura. Sar džal Rom peske okoj, ta lošades leske phundraven o vudar, jekh avres lel andre angali, le čhavorenge thoven andro vasta o gulipena, savora paťivaha les thoven te bešel pal o skamind, den les te chal he vakeren peha bara paťivaha. Adaďives ada imar našl ol avri, bo le Romen hin tiž internetos he aver technika. Pro Fejsbukos hine andro kontaktos na ča le Romenca he la famelijaha, ale aven andro kontaktos he but gorenca. O Fejsbukos le Romenge na ča sogalinel, ale he kerel lenge bibacht. Pro Fb peske o Roma keren bibacht korkore he aňi olestar nadžanen.

Dikhav, sar pes halasinen, prekiden temi, savenge aňi naachalon, save lenge ki o dživipen aňi nakampol. Den duma ke savoreste, nič lenge nane pre dzeka, dojekh komentaris, dojekh statutos zneginen, he avka pes le Romendar he le gorendar achen džene, so pes našti avri achen. O Roma peske mosaren pro Fb he o lače amaliko likerďišagi ola Romenca, so pes likerenas but berša. Kecivar pes ačhel, hoj anglo Fejsbukos peske mosaren e paťiv peskra famelijaha. Varesave diskutera oda len avka, hoj hine pro čušagos, he andro lajf videa palis daraven maribnaha peskre oponentenge, he egerinen lenge, hoj len murdarena. Andre bari cholí mek phenen, sar oda kerena. Aňi nadžanen olestar, hoj len vaš oda šaj phanden andre bertena, hoj šaj len avel bare sudi, he šaj poťinen baro štrofos. Aleha angle majorita degradinen na ča pes, ale he savore Romen.

Amen o Roma aleha našavas amaro jekhetaniben, e paťiv, he sa oda, so amendar kerel narodos. Tumen šaj mandar phučen, soske pal oda irinav? Irinav pal ada vaš oda, hoj pro Fb pes rozkiden tiž moneki interesna temi, save kempel ki o jekhetano dživipen la minoritake he la majoritake. Hin oda interesna temi perdal so duj seri, he me oda dikhav sar šancija ki e konstruktivno duma, hoj o manuša šaj pes feder prindžaren, he šaj peske achalon. Kajča andro debati pes thoven he ajse Roma, so nisoske naachalon. Dikhnen ča peskre čačipen, he aleha vazden upre o halasišagi a palis imar la dumatar nane nič. Phenav mange, dikhnen, ala Roma sava sprična, akurát hine pro lačo than, o vudar lenge phundrado u jon le vudareha nadžanen te predžal, he mek peskre halasišagoha peske les korkore phandle andre. Nadel pes nič te kerel, ki o jekhetano prindžaripen nadogelas u o Čechi he o Roma kerenas pre peste bari ladž, he aleha mosaren e šancija jekhetanes te dživel paš peste bi o problemi. O Roma peske naachalon le gorenca he angl'oda, hoj dživen andro romane ghetta.

Pre aja situacija pes del te dikhel he avra seratar. Duj kulturi peske našti achalon, te jekha kulturake nane sabadno te dživel jekhetane le gorenca. Konstruktivno he konkretno vakariben maškar ale duj seri šoha našti avel. Aleske pes phenel, me vakarav pal o verdan u tu pal e koza. Ale pro Fejsbukos tiž dikhav, hoj le Romenca peske lačhes achalon ola Čechi, so pes lenca likerel, prindžaren len, save hine manuša. Hin oda o gore andal o neziskovki, o čechike lavutara, he ola manuša, so bešen andre jekh činžakos le Romenca. Ala Čechi imar le Romen prindžarde, paťan lenge, bo džanen, pal soste o Roma vakeren. So duj seri pro Fb vakeren bi o problemi, nahalasinen pes, narakinen peske. O Fejsbukos del le manušen všefijaka šanciji, ale hin oda ča pro manuš, so peske olestar savorestar kidela avri. Pal ada pes del te prindžarel, hoj o narodi šaj dživen peha jekhetanones, ale musaj jekh avres te prindžarel he te rešpektinel. Ajse dživipnaha šaj keren o narodi chasna, na ča la spoločnosťake, ale korkore peske. O Fejsbukos bi avka sogalinelas le manušenge ki'oda, hoj maškar peske pes te likerel andre paťiv, he šaj prezentinen jekh avreske peskri kultura, o tradiciji he o zviki. Hinke oda dikhav avka, hoj o Fejsbukos oda dokazinel, ale o manuša na.

Geja Horváth

Žižkovské Romky našily roušky do nemocnic i pro seniory. A zdaleka nekončí

Pavlna Matiová a Věra Horváthová jsou mladé romské kamarádky, které žijí ve stejném činžáku na pražském Žižkově. Podobně jako řadu dalších Čechů a Češek je přijatá opatření uzavřela doma. Rozhodly se volný čas a svou situaci využít k tomu, aby pomohly krizi v rámci svých možností překlenout. Už druhým týdnem tak šíjí roušky do nemocnic nebo pro seniory.

Věra Horváthová je v invalidním důchodu, její kamarádka Pavlna je zpěvačka, která přišla o řadu koncertů a představení. „Zrušili nám premiéru, chybí mi to. Není to dobré,” říká a dodává, že současně působí na konzervatoři, která našťestí umožňuje online výuku. „Finančně mě to našťestí tedy až tolik nepostihne.” Podobně jako další obyvatelé zůstaly i Pavlna s Věrou „uvězněné” ve svých malých pražských bytech a přemýšlely, jak by mohly v současně situaci pomoci.

Už den po vyhlášení izolace narazily na Facebooku na výzvu k zapojení do iniciativy Roušky seniorů, která se snaží zásobit ústenkami především domovy pro seniory na území metropole. Iniciativa jim dodala šicí stroj a potřebný materiál. „Šijeme už asi dva týdny,” shodují se. „Pustily jsme se do toho jednoduše proto, že to je potřeba. Když se objevila možnost stroje, nebylo co řešit,” pokračuje Věra. „Já jsem navíc sama a jak musím být doma, tak se na tom trochu uklidňuju, mám pocit, že jsem aktivní.

Pavlna Matiová (vlevo) a Věra Horváthová šíjí roušky.

foto: HFC

Kdyby to mělo pomoci jen jednomu člověku, tak to má smysl,” přidává Pavlna.

Amatérské švadleny mají rozdělené role. Pavlna stříhá materiál na roušky, který pak Věra na zapůjčeném stroji sešívá. Dosud jich nadělaly bezmála tři stovky. „Měly bychom jich daleko víc, ale člověk to nemůže dělat furt. Přestávky jsou nutné, abychom to vydržely dlouhodobě,” říká Věra. „Budeme ale pokračovat, dokud bude potřeba.”

Část roušek z jejich dílny šla do Thomayerovy nemocnice, polovina pak do různých domovů pro seniory. „Je nám úplně jedno, kam jdou. Hlavně tam, kde jsou potřeba,” shodují se. Současně jim přijde důležité, aby veřejnost věděla, že se do pomoci hojně zapojují i Romové. „Myslím, že přijde doba, kdy se budou

skládat účty. Dnes všichni jedeme zajedno. Je jedno, kdo to je, hlavně, že pomáhá. Až se to zklidní, přijde ekonomický průšvih a pak se začne ukazovat,” obává se Věra. „Já jsem původně nechtěla být někde vidět, ale pak mi došlo, že je důležité, abychom i my jako Romové ukázali, že nám to není jedno,” zdůrazňuje.

Roušky seniorům je jedna z iniciativ dobrovolníků, kteří se v reakci na krizi způsobenou pandemií koronaviru dali dohromady přes sociální síť, aby pomohli řešit problém s nedostatkem potřebného ochranného vybavení v nemocnicích a domovech sociální péče. Sdružují desítky dobrovolníků z řad švadlen a řidičů, kteří roušky vytvářejí a vozí potřebným. Dosud distribuovali více než 15 tisíc textilních roušek. Lukáš Houdek

Lidé by se do evidence úřadu práce už nemuseli hlásit osobně

Praha – Lidé, kteří se budou hlásit do evidence uchazečů o zaměstnání, už nebudou nejspíš muset chodit na úřad práce osobně. Zmírnit by se mohly i některé povinnosti nezaměstnaných a firem k získání příspěvků na zaměstnávání postižených. Návrh změn zákona s pravidly zaměstnanosti schválila dnes vláda. Na svém Twitteru to oznámila ministryně práce Jana Maláčová (ČSSD). Její úřad úpravy zdůvodnil nouzovým stavem kvůli šíření koronaviru, omezeným provozem úřadů či obtížným vyřizováním některých dokladů.

Změny musí ještě přijmout parlament a podepsat prezident. Ministerstvo práce žádá o projednání zákona ve stavu legislativní nouze. Zákon by se tak mohl schvalovat ve Sněmovně a Senátu zrychleně hned při prvním projednávání.

Návrh změn zákona počítá s tím, že by lidé o zařazení do evidence nezaměstnaných nemuseli žádat osobně. Žádosti by mohli doručovat poštou i elektronicky. Za překonaný požadavek resort pak označil to, že by se o zprostředkování zaměstnání mělo žádat v místě trvalého bydliště. Za bydliště by se mělo považovat místo, kde člověk žije.

Úřady práce vyzvaly klienty, aby s nimi komunikovali na dálku. Osobně mohou dorazit jen po předchozí domluvě. Kvůli omezením a ochraně před šířením koronaviru jsou dvakrát týdně tři úřední hodiny.

Předloha zmírňuje i povinnost nezaměstnaných hlásit hned úřadu práce svou nemoc. Nemocní lidé bez místa musí stejně jako nemocní pracovníci mít neschopenku a dodržovat léčebný režim. Podobné je to u karantény a doložení potvrzení o ní. Potvrzení se nyní musí úřadu dodat v den, kdy ho lékař vystavil. Jinak hrozí vyřazení z evidence. Po něm by za nezaměstnané stát přestal platit odvody a přišli by také o podporu a dávky v hmotné nouzi, a to na tři či šest měsíců. Podle návrhu by mělo stačit oznámení do tří dnů.

Autoři poukazují na to, že neschopenku lidé dostávají často i odpoledne či večer. Mají pak omezené

možnosti, jak mají po úředních hodinách potvrzení doručit. Podle ministerstva je nynější úprava příliš rigidní a má nepřiměřený dopad.

Firmy, které mají zdravotně postižené pracovníky a na jejich zaměstnávání dostávají od státu příspěvek, by po dobu omezení za nouzového stavu nemusely dokládat úřadu práce svou bezdlužnost. Podle ministerstva by totiž nemusely kvůli vyčerpání úřadů teď dostat potřebné doklady včas a o podporu od státu by mohly přijít. Lidé s handicapem by tak mohli ztratit práci. Povinnost platit daně a odvody či dluhy a penále norma neruší.

Zaměstnavatelé by mohli příspěvek na postižené pracovníky čerpat i v době, kdy museli za nouzového stavu omezit výrobu či služby. „Firmám se nebude krátit příspěvek pro osoby se zdravotním postižením na překážce (mimo práci),“ uvedla Maláčová. ČTK

Dezinformace o viru pocházejí z ruských serverů

Praha – První dezinformace na téma nového typu koronaviru se objevily na internetu 20. ledna, kdy ruský server spravovaný tamním ministerstvem obrany ve svém textu obvinil Spojené státy, že virus vyvinuly jako biologickou zbraň. Vyplynulo to z výzkumu společnosti Semantic Visions, která se zaměřuje na sémantickou analýzu informací na webu. Spolek Nelež, který si klade za cíl omezit šíření dezinformací v ČR, ČTK v té souvislosti sdělil, že Rusko využívá situaci kolem viru k rozšiřování dezinformací s cílem poškodit důvěru obyvatelstva vůči demokratickým institucím, i mezi sebou navzájem.

V ČR se dezinformacím kolem koronaviru věnuje mimo jiné Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám ministerstva vnitra, které se problematikou tzv. fake news zabývá dlouhodobě. Součinnost v tomto ohledu centrum poskytuje ministerstvu zdravotnictví, sdělil ČTK Jiří Korbel z tiskového odboru vnitra. „Resort zdravotnictví informace vyhodnocuje a v případě potřeby je zveřejňuje na svých stránkách v sekci mýty a fakta,“ uvedl Korbel.

Dezinformacemi kolem koronaviru se má zabývat také Centrální ři-

dící tým COVID-19, do jehož čela kabinet v pondělí jmenoval náměstka ministra zdravotnictví Prymulu. Tým o třech desítkách lidí má mimo jiné zpracovávat analýzy dalšího vývoje, vyhodnocovat přijatá opatření, připravovat mediální výstupy, analyzovat média, sledovat nálady obyvatelstva nebo monitorovat dezinformační kampaně a zprávy.

Podle analýzy Semantic Visions se krátce po ruské dezinformaci objevila na amerických serverech zpráva o tom, že virus unikl z vládní laboratoře v čínském Wu-chanu, který byl prvním ohniskem nákazy. „Narativ, že virus je umělou biologickou zbraní vytvořenou proti Číně americkou vládou, později převzala a rozšířila čínská vládní propaganda,“ stojí v analýze. Čína podle ní informací využívala k odvádění pozornosti veřejnosti v počátcích krize.

Na české dezinformační weby se podle analýzy informace o čínském i americkém původu viru dostaly v prvním únorovém týdnu. České servery začaly citovat stejné „expert“, s jejichž jmény operovaly ruské a americké weby. Vedle tvrzení, že virus je americkou zbraní či produktem čínské laboratoře, se v Česku objevily další verze příbě-

hu, které kopírovaly proruské, protiujiňní a protiamerické zaměření serverů. Právě kvůli tomu také později převládla v českém prostředí verze o americkém původu viru.

„Dezinformační weby také obviňovaly česká veřejnoprávní média, že záměrně zveličují hrozbu viru s cílem útočit na Čínu a odvést pozornost od blížící se nové migrační krize,“ stojí v analýze. V březnu se pak začaly objevovat texty líčící Čínu jako zemi, která svou humanitární činností zachraňuje evropské země.

Firma Semantic Visions Františka Vrabela vyvinula systém, který analyzuje informace z volně dostupných zdrojů. Neustále prochází obsah webu a vyhledává nové zdroje v podobě zpravodajských článků či blogů. Pak je podrobí detailní sémantické analýze, jejímž cílem je automatické pochopení obsahu článků. Analýza firmy je jedním ze zdrojů, ze kterých spolek Nelež vytvořil seznam dezinformačních webů v ČR. V únoru pak vybídl firmy, aby svou inzercí nepomáhaly financovat chod těchto serverů. Společnostem nabízí, že bezplatně zařídí, aby se jejich reklamy na webech manipulujících s fakty neobjevovaly. **ČTK**

foto: Valerij Šarifulin

Doporučení občanům při ztrátě či snížení stabilních příjmů

Opatření spojená s prevencí šíření nového typu koronaviru znamenají pro mnoho občanů velké komplikace z hlediska jejich finanční situace. Právě pro tyto občany připravil Odbor pro sociální začleňování (Agentura) přehledný dokument s názvem „Doporučení občanům v okamžiku ztráty či snížení stabilních příjmů“. Snažíme se jeho prostřednictvím poradit lidem, kteří se ocitli vlivem nouzového stavu v nepříznivé životní situaci, jak své problémy řešit.

Obecná doporučení občanům v okamžiku ztráty či snížení stabilních příjmů

- Pokud tušíte potíže, kontaktujte věřitele dříve, než se dostanete do prodlení (tedy dokud vše platíte řádně).
- Udělejte si přehled zbytných a nezbytných výdajů domácnosti v dlouhodobějším horizontu.

- Spočítejte si, kolik můžete splácet, pokud nevíte jak na to, obraťte se na dluhové poradce.
- Pokud budete nuceni brát si půjčku, pak se obraťte pouze na bankovní ústavu.
- Pokud máte více půjček, je dobré je spojit do jedné (konsolidaci půjček nabízí většina bankovních ústavů).

Pokud máte hypotéku a platíte pojištění schopnosti splácet, nejdříve uplatněte pojistnou událost – snížení příjmu z důvodu nouzového stavu.

Je-li Váš problém dočasný, pokuste se dojednat posun splátky (pozor ale na možné související poplatky). U exekucních řízení lze požádat o odklad výkonu exekuce (paragraf 54 exekučního řádu).

Zkuste si sjednat dostupné splátkové kalendáře, které mohou pomoci nejen vám, ale i věřitelům.

Raději si zkontrolujte, jak jsou ve

smlouvě nastaveny sankce, na co má věřitel nárok a jak může postupovat. Pokud smlouvu nebo podmínky nemáte, požádejte o ně věřitele.

Jestliže smluvním podmínkám nerozumíte, obraťte se na odbornou pomoc (bezplatnou dluhovou poradnu nebo advokáta).

Věřitelé Vám smejí dle zákona za prodlení účtovat pokutu až 500 Kč, a to i opakovaně. V delším období může být pokuta až 0,1 % z dlužné částky za každý den prodlení. Pokud se vám poplatky zdají vysoké, můžete se obrátit na Finančního arbitra ČR – finarbitr.cz

Ověřte si, jestli nemáte nárok na pomoc od státu – Call centrum Úřadu práce ČR: 844 844 803

Pokud si nevíte rady, můžete využít HELP linku např. Člověk v tísni 774 392 950 (Po–Pá: 8–18 hod.).

zdroj: Agentura pro sociální začleňování

Romové a Facebook

Dnes se Romové už tak nenavštěvují jako kdysi. Neudržíjí přímé styky s rodinou, s přáteli ani s Romy všeobecně. V nutných případech se kontaktují telefonicky, a přicházejí tak o tradice a zvyky, které jsou pro naši kulturu důležité. Při osobním setkání je to třeba uvítání provázené objetím, pohostinností a předání sladkostí pro děti. Romové využívají i technické vymoženosti internetu. Na Facebooku se kontaktují nejen s komunitou a s rodinou, ale i s širokou veřejností. Facebook (Fb) Romům nejen slouží, ale také je poškozuje, pro některé je až nebezpečný. Mnozí se stávají sami sobě nepřáteli a v mnoha případech o tom ani neví.

V poslední době zjišťuji, že se Romové na Facebooku zbytečně hádají, řeší témata, kterým nerozumí a která je ani nepálí. Řeší to, co řešit neumí. Komentují různé příspěvky a statusy, a z Romů i z Čechů se tak stávají jejich nepřátelé. Romové si na Fb mnohokrát nabourají i přátelské vztahy s Romy, které fungovaly po dlouhá léta, v mnohých případech i s blízkou rodinou. Někteří diskutéri vnímají prohranou hádku jako svoji potupu a v live videích dokonce vyhrožují smrtí svým oponentům. V návalu vzteku podrobně popisují, jak to provedou. Nejsou si vědomi, že se tím vystavují možnému trestnímu stíhání. Navíc před majoritou degradují nejen sami sebe, ale i celou romskou komunitu.

My Romové tak ztrácíme svou jednotu, vzájemnou úctu a vše to, co nás činí národem – pativ. A teď se naskytá i otázka, proč o tom píšu? Tak tedy proto, že na Fb se často rozebírají i významná témata, která se týkají soužití minority s majoritou. Jsou to důležité otázky pro obě strany. Vidím Fb jako příležitost pro věcnou a konstruktivní debatu se vzájemným pochopením. Jenže do debat vstupují i Romové, kteří nezvládají tyto situace, protože tomu nerozumí. Vstupují do debat s pocitem křivdy a vyvolávají jen hádky. Říkám si, byli na správném místě v ten správný čas, ale otevřenými dveřmi neprošli, sami si je před nosem zavřeli. Bohužel, v mnoha případech výměna názorů končí výhrůžkami, osočováním, a tím si obě strany, Češi i Romové, nabourají možnost vzájemného soužití. Romové si nerozumí s většinovou společností proto, že žijí odděleně ve vyloučených lokalitách. Na tuto situaci se ale nabízí i jiný pohled.

Dvě rozdílné kultury si nemohou rozumět i proto, že jedna z nich je vyloučena ze společnosti. Konstruktivní a věcná debata mezi těmito národy není možná. Tomu se říká já o koze, ty o voze. Ale na Facebooku vidím, že s Romy si dobře rozumí Češi, kteří s nimi udržují vztahy. Jsou to třeba sociální pracovníci, muzikanti nebo sousedé Romů. Tito Češi Romům věří, protože vědí, o čem mluví. Obě strany na Fb komunikují bez problémů a bez hádek. Facebook poskytuje svým uživatelům různé možnosti, záleží jen na člověku, jak ho bude používat. Z toho vyplývá, že soužití národů je zapotřebí spravovat tak, aby mohly navzájem vedle sebe existovat a žít. Dobré soužití národů je schopné vytvářet hodnoty ku prospěchu společnosti. Facebook by tak měl sloužit lidem i národům k udržování vzájemných vztahů, předávání si zkušeností a k prezentaci kultury, tradic a zvyků. Zatím to vidím tak, že Facebook je toho schopen, ale lidi ne.

Gejza Horváth

Na ZŠ začínají zápisy do prvních tříd, letos bez přítomnosti dětí

Na základních školách dnes začínají zápisy dětí do prvních tříd. Letos by se podle odhadů ministerstva školství měly týkat asi 137 800 předškoláků. Kvůli koronavirové epidemii se ale zápisy uskuteční bez jejich přítomnosti. Školy jsou zavřené. Chodit by do nich raději neměli ani rodiče. Přihlášky mohou posílat například do datové schránky, e-mailem s elektronickým podpisem nebo poštou. Období zápisů potrvá do 30. dubna. Konkrétní termíny a způsoby podání přihlášky určují ředitelé jednotlivých škol.

K zápisu se letos musí přihlásit všechny děti narozené od 1. září 2013 do 31. srpna 2014. Podobně jako v minulých letech jich pravděpodobně kolem pětiny bude mít žádost o odklad povinné školní docházky. Obdobné množství dětí budou rodiče zapisovat znovu, protože dostaly odklad loni. Ve výjimečných případech mohou rodiče zapsat i dítě, které by do školy nastupovalo v pěti letech.

Podle odhadů ministerstva by mělo jít k zápisům kolem 111 500 šestiměsíčních, 25 500 sedmiletých a 800 pětiletých dětí. V případě, že rodiče budou chtít žádat pro dítě o odklad školní docházky o rok, budou muset stejně jako dříve doložit posudek z pedagogické poradny a potvrzení od lékaře. Škole by měli poskytnout originál či ověřenou kopii dokumentů. Pokud žádost o odklad přijde bez doporučení, měl by ředitel školy zápis přerušit a vyzvat rodiče k doplnění dokumentů.

Školy přijímají přednostně děti ze spádových oblastí. V případě, že kapacita zařízení nestačí ani pro ně, mělo by o přijetí rozhodnout losování.

Kvůli šíření koronaviru jsou školy od 11. března zavřené. Ministr školství Robert Plaga (ANO) minulý týden řekl, že předpokládá jejich otevření v druhé polovině května. Záležet to bude na ministerstvu zdravotnictví. **ČTK**

www.romea.cz
informační portál o světě Romů

IMAR KORKORE

(pherasutno vakeriben)

Hin mange bišupandž berš, the mek napredžidilom ajso kamiben, sar dikhas andro filmi. Odava me igen kamavas te prelidžal. Hin man pirano, no mek nasomas jekhetane korkore, kaj te šaj amen čumidavkeras, čak avkes man čumidel sikra pre muj, the odava hin savoro. Miri pajtaškiňa mange phenel: „Nadiliňav, odava mušines leha te avel korkori, nekfeder pro hotelis. Odoj avena čak tumen dudženora, the palis šukares tumen kamavkeren, sikhav leske, so tu sal, sar džanes te kamel. No, ma kezdin tu, odava mušinel o murš! Le pre tute nekšukareder gada, kaj te dikhel tiri postava!“

Me diliňi la šundom, liňom pre ma o neve gada, ajse šukar, kale he baro vistrihos, virichtindom man mištes, sar pes kappel, imar o bala uchanav, dikhav andro žverdlos, hoj som spokojňi, the džav avri, odoy man užarel o taxikos. Beštom andro motoris, the lidžal man ke hotelis Grandos. No me dikhav, sar odoy hin, mek šoha nasomas andro ajso finomno hotelis. O Pavlos savoro prikerđa, o thana. O taxikos terdiľa, the me avri džav. Anglo hotelis užarel miro kamado pirano. The jov pes šukares urđa, hin pre leste kale gada. Džal leske mištes.

„Igen tuke odava džal, sar herečkica, lošanes?“

„Hi, lošanav, aľe hino igen kuč?“

„Ma starin tut, odava hin savoro imar kerdo avri, akaňik tut lošanav, the man kamavkereha, hi?“

O jilo mange šudrila. Polokones džas palo schodi, ajso šukaripen! Ajci manuša so adaj hine, adaj phiren čak o barvale! Nadžanav, te me šaj chava, ladžav man. Jaj, s'oda o Pavlos avri kerđa?

„Ma ladža tut, beš tuke, pačinel pes tuke adaj?“

„Igen, čak avela baro kučiben.“

„Pre odava tut ma starin, vašo kamiben pes pofinel, odava nadžanes? Me tut igen kamav! Ma dikh pre ňikaste, čak pre mande, kamav tut.“

„The me tut.“ Asandilom, no nadžanav, či avava spokojňi. Imar kamav te džal upre pre cimra.

„Avaha adaj but?“

„Daha amenge rafakero chaben, the e mol, the palis džaha upre pre amari izba.“ Asandila, the la jakha čhingerel. „Imar našfi avri likerese?“

„Na, odava na, aľe savore pre ma dikhen.“

„Kaj sal ajsi šukar, dikhen pre tute.“

„Ha, ha,“ asandilom. O čašňikos amenge anel o chaben, joj, čak te odava nane o mače, ajse džide.

„Pavlos, s'odava hin chaben?“

„Finomno masoro, ma dara, čak cha, hin chutno.“ Hin les čačipen, igen mištes chaben. Imar lestar sa naphučkerava, te peske naduminel, hoj som ajsi diliňi. Hin mange lačhes, pijas parňi mol.

The mek amenge vareso o čašňikos anel, s'oda hin?

„Akanak amenge daha ajso lačhipen, Janička, odava hin peko maroro, hin the o hribi the mek nadžanav, so pre oda den, aľe hin odava igen lačho. Chaha the palis džaha upre andre amari izba.“

Le Pavlos hin čačipen, danderkerava andro peko maroro, hin igen lačho, the pijav mol. Imar som pherdī.

„Pavlos, me imar nachava nič, som igen pherdī.“

„Mištes, džaha imar, mek cinav litro mol.“

Džas imar upre, o Pavlos liňa e mol, no mange imar hin dost.

Avlam andre izbica, joj, adaj hin igen šukares, me man likerav sar herečkica andre filmes. O Pavlos čhorel e mol the phenel: „Pij avri pro ex, bo sam korkore!“ The bares asal.

Me avri pilom o poharis, the vareso pes mange kerel. So pes mange pačinel, napačinel mira džombrake. O Pavlos man čumidkerel pro vušta, the me jekhvarestar kezdinav te čhanel, džal mandar savoro, so chalom, the nekbuter o peko maroro. Odčhidom les khatar mande, the denašav andre kupelňa, andal kupelňa andro budaris. Hin mange bare dukha andro per. Andre kupelňa zaphandlom o vudar. O Pavlos pre ma vičinel.

„Janka, phundrav avri o vudar!“

„Naphundravava.“

„Sar hin tuke? Kamav te vičinel e zachranka?“

„Na, ma vičin!“ Hin mange igen namištes, the ladžav man anglo Pavlos.

„Janka, phundrav avri o vudar, mangav tut.“

„Užar, imar hin mange feder, thovav man.“

Dikhav andro žverdlos, joj, mamom miri, k'odava hin? Me avri dičhuvav sar o mulo, o mejkapos hin preč, perdal o jakha sa hin kalo, joj, sar man dikhela o Pavlos, imar man nakamela! Kezdinav te rovel. O Pavlos mek marel pro vudar.

„Janka, phundrav avri!“

Polokones phundravav o vudar, dikhav pre leste. Joj, leskere gada imar nane šukar kale, aľe sa prečhandle, savore farbi pre leste. Jov man chudľa, the prikikidel man ke peste.

„Odava nič, odava pes kerel, talam tuke nabešta o chaben.“

Avka predžidilom e romantika, gela het, no miro kamiben hin. Akanak odoleske amen duj džene asas...

Irena Eliášová

Jedna velká lež

Tento smyšlený příběh je o sebevědomí, a i když nekončí dobře, přesto vám dodá odvalu a naději v lepší zítřky.

Ahoj. Jmenuji se Veronika a chodím na základní školu. Možná, když tohle říkám, tak si myslíte, že jsem zcela normální, fajn holka... Jenže jste na omylu. Nejsem fajn a už vůbec nejsem normální. Narodila jsem se se zákalem... prostě na jedno oko vůbec nevidím. To oko mám celé bílé. Nic v něm nemám. Žádou duhovku. Nic. Jen bílá koule. Hrozný, co? A to ještě není to nejhorší... Jsem Romka. Jo, přesně tak. Poloslepá cigánka. To jsem já. Ale nejsem z romské rodiny. Moje matka je Češka. Otce jsem nikdy nepoznala. Odešel, když jsem se narodila. Nejspíš jsem celá po něm. Nenávím ho. Ne kvůli tomu, že odešel, ale kvůli tomu, že si něco začal s mamkou a já se musela narodit. Kdyby se spolu nepoznali, nemusela bych na tomhle blbém světě trpět.

Svět je tak strašně krutý. Proč mi tohle musel Bůh udělat? Proč mně? Do školy nosím pásku přes oko. Nesnáším svůj život. Neumíte si představit, jak je to hrozné. Pořád jsem středem pozornosti. Pořád jsem terčem posměchu. Celý svět se mi jen směje. Smějou se mému utrpení, smějou se mojí bolesti, smějou se mému prokletí. Smějou se něčemu, co nemám a nikdy mít nebudu. Někdy si přeju, ať jsem slepá úplně. Aspoň bych neviděla ty výsměšné obličej. Taký si přeju, ať jsem hluchá. Aspoň bych neslyšela ty nadávky, ty drby, ten zlověstný smích... Ze všeho nejvíc si ale přeju, ať jsem neviditelná. Nikdo by se na mě neřval. Nikdo by na mě nepokřikoval. Nikdo by se mi neposmíval. A já bych si v klidu žila. Jednou jsem si celý den hrála na to, že jsem opravdu neviditelná. Na nikoho jsem se neřvala, s nikým jsem nemluvila, nikoho neposlouchala. Ani mi to moc nepomohlo. Ale přesto jsem se cítila líp.

Od té doby to dělám pořád. Vždycky a všude. Ve škole jsem trojkařka, vím, že kdybych dávala větší pozor a víc poslouchala, tak bych měla jedničky, ale to nemůžu, jsem přece neviditelná. Dělán to i doma. S nikým nemluví. Jen pláču. Ale nikdo mi nerozumí. Nikdo nechápe, proč nechci mluvit. Všichni jsou tak hloupí. Jediný, kdo mě chápe a vždycky mi pomůže, je má milovaná babička. Mám ji strašně ráda. Je to snad ta nejpozitivnější žena na světě. To pozitivní světlo z ní přímo září. Říká, že mám mít radost ze života a žít. Jenže ona neví, jaké to je, žít jen s jedním okem. Ona si to nezažila. Babička mi na to řekla, že nikdo není dokonalý a že nikdo si nezažil to, co já, že nikdo si nezažil to, co ona, že prý si každý musíme něco zažít a je jen na nás, jak se s tím popereme. Pořád mi říká, že jsem strašně silná. To si já teda nemyslím. Ale možná má pravdu. I když jsem bez oka, tak přesto můžu dokázat světu, že na to mám. Že mám možná i na víc než oni. A tak jsem se rozhodla, že ji poslechnu. V hodinách jsem se pořád hlásila, učila jsem se a dávala jsem větší po-

Božena Příkrylová

foto: Muzeum romské kultury

zor. Začala jsem si mnohem víc zlepšovat průměr a válka mezi mnou a spolužáky začala. Učitelé mě pořád jen chválili a všem říkali, že by si ode mě měli vzít příklad. A tak to začalo. Šikana. Byla jsem šprt. Slepej cigánskej šprt.

Začalo to malými naschvály. Shazování ze židle, podkopávání nohou, plivání do obličeje. A časem se to i stupňovalo. Utíkala jsem za babičkou se slzami v očích a bolavou duší a s tím, že jsem ji poslechl a teď mám kvůli ní peklo. Babička mě hladila po hlavě a řekla: Nikdy nesklop hlavu. Vždy ji drž vzpřímenou. Podívej se světu přímo do očí. A já se rozplakala ještě víc. Jak se můžu světu podívat do očí, když se nedokážu ani pořádně podívat na tebe, babi? Pokud chceš být nenahraditelná, musíš být odlišná. A tak jsem se rozhodla babičku zase poslechnout. Rozhodla jsem se, že budu bojovat. Budu bojovat proti předsudkům vůči nemocným a vůči Romům. Budu bojovat za lepší svět.

Ve škole jsem byla tak dobrá, že se učitelky rozhodly, že mě dají do speciální školy. Byla to škola pro velmi chytré a nadané žáky. Ve škole jsem svůj boj zvládla, ale když jsem se vracela domů, tak jsem už z dálky cítila, že je něco v nepořádku. Věděla jsem, že se mám stalo něco špatného. Tušila jsem, že to jednou přijde. Od té doby, co jsem se ve škole tak zlepšila a chodím do té speciální školy a různých kroužků, se s mámou něco děje... Vlastně vím přesně, co se s ní děje. Nedávno jsme se o tom strašně pohádaly. Řekla, že to nezvládá platit a že mě nechápe, že nemám oko, že jsem tak hnusná a stejně si furt chci něco dokazovat. Že chci ty nejlepší školy a nevidím, jak ji to ničí. Prý, že ona byla krásná a chytrá, a přesto jí k životu stačila jen základka, tak jako všem jejím vrstevníkům. Věděla jsem, že neví, co říká, cítila jsem z ní chlast. Já jí na to řekla, že nejsem jako ona a nikdy nebudu, že jsem jiná, jedinečná, řekla jsem jí, že ji nemám ráda, že ji nenávím, tak ať táhne pryč. A ona po mně hodila flašku od piva. Bolelo to jako čert. Tak strašně moc to bolelo. Střep se mi zasekl hluboko do slepého oka. Hned jsem jela na pohotovost. Tam mi oko zašili. Takže teď budu mít to oko navždy zavřené. Když jsem se vrátila domů, našla jsem matku, jak

leží na zemi jako mrtvá a v ruce má zapíchlou stříkačku. Věděla jsem, že si něco píchá.

Zavolala jsem jí záchranku a teď je asi na odvykačce. Asi po dvou dnech jsem šla navštívit babičku. Chtěla jsem si vylít svoje srdce. Strašně moc jsem brečela a všechno jí to povídala, řvala jsem po ní, že je to všechno kvůli ní. Ale babička jen pořád opakovala, že všechno bude dobré, byla jako omámená. A pak najednou přestala mluvit, jen se dívala do prázdna a skočila ze schodů. Volala jsem na ni, řvala jsem na ni a ona nic. Tak jsem se s ní pokusila zatřást a ona se na mě celá obrátila... Byla mrtvá... Má milovaná babička byla mrtvá. Najednou se mi zatočila hlava a omdlela jsem. Když jsem se probudila, zjistila jsem, že jsem nejspíš na zemi, na ulici. Všude jsem viděla jen tmou. Šla jsem stále dopředu a přitom jsem ani netušila, kam to jdu.

Nadávala jsem na svůj ubohý život, na všechny lidi kolem. Nadávala jsem na celý svět. Ale pak jsem se zarazila. Proč pořád nadávám na svět kolem sebe, který ani pořádně nevidím? Když stejně vím, že za všechno můžu jen já? Když stejně vím, že všechno, co vám tu teď říkám, je jen jedna velká lež?

Vím, že jsem se nenarodila se zákalem, ale že jsem ho časem dostala, protože jsem nechtěla nosit brýle. Vím, že mě ve škole nikdo nešikanoval, ale že to já jim pořád nadávala. Vím, že se mi nikdo neposmíval, protože jsem ze zvláštní školy a tam na tom nikdo není o nic líp. Vím, že jsem nebyla chytrá, byla jsem čtyřkařka. Vím, že jsem nestudovala na žádných skvělých školách, ale že jsem ty peníze od matky tahala jen tak. Vím, že to já jsem babičku omylem shodila ze schodů. Všechny ty strašné věci vím a přesto nadávám na celý svět a jednu důležitou hnusnou osobu, která za tohle všechno může, z toho vynechávám. A to sebe. Nadávám na svět, že je krutý, ale to já jsem krutá ke světu. Nedávám šanci lidem, aby mě přijali takovou, jaká jsem, protože já se nepřijala. A nejspíš nikdy nepřijmu. Když takhle jdu tmavou ulicí, cítím, že se mi někde zasekla noha. V kolejkách. Slyším, jak přijíždí vlak. Ani se nesnažím nohu vytáhnout. Jen čekám, až mne osud vezme do svých rukou...

Veronika Kačová

Celostátní, bezplatná linka ke koronaviru

1212

Kontroverzní web Breitbart přišel o většinu reklamy

Nepodporujte dezinformační weby svou inzercí, apeluje na firmy řada iniciativ po celém světě. Vedle českého „Nelež“ či slovenských „Konšpirátorů“ je to i americká skupina Sleeping Giants (Spící obři). Poté, co se zaměřila na ultrakonzervativní web Breitbart, klesly jeho příjmy z reklamy až o 90 procent a tisíce firem se zavázaly, že na webu nebudou inzerovat.

Iniciativa Sleeping Giants chce zvýšit společenskou odpovědnost soukromých firem a omezit šíření nenávisti online. Weby, které označí za problematické, se jejímu zájmu logicky brání a snaží se ji zdiskreditovat.

„Ultralevicoví lidskoprávní aktivisté vedou pomlouvačné kampaně s cílem cenzurovat internet“ – komentoval snahu „Spících obrů“ web Breitbart News, který se stal jedním z jejich cílů.

Zmíněný „souboj“ o firemní inzery popisují v následujícím textu autoři Lindsay Wojtula a Simon Pinkas z Prague Security Studies Institute.

Bílí rasisté proti Spícím obrům

Sleeping Giants vznikli v reakci na vlnu projevů nenávisti, která se na internetu vzedmula v souvislosti s americkými prezidentskými volbami v roce 2016. Hlavním cílem této iniciativy je zabránit tomu, aby se na šíření konspiračních teorií, hoaxů a nenávistných projevů online dalo vydělávat. U vzniku Sleeping Giants stál americký reklamní expert Matt Rivitz, který začal na Twitteru upozorňovat firmy, že se jejich reklama objevuje na webových stránkách s rasistickým, xenofobním a sexistickým obsahem. Jeho činnost inspirovala další aktivisty a jedním z prvních cílů nově vzniklé skupiny se stal portál Breitbart News, o němž její členové tvrdili, že je „financovaný a psaný bílými rasisty“.

Rivitz a jeho kolegové upozornili na skutečnost, že většina firem nemá přehled o tom, kde se jejich reklamy objevují. Je to dáno tím, že o zobrazování reklamy na internetu rozhoduje algoritmus, který bere v potaz zejména věci vyhledávané daným uživatelem v minulosti.

Samotné webové stránky sice pronajímají inzerentovi svůj reklamní prostor, ale konkrétní reklama, která se v něm objevuje, se už odvíjí od profilu konkrétního návštěvníka webu. Tato myšlenka samozřejmě není v jádru špatná, protože pomáhá firmám lépe cílit na potenciální zákazníky a uživateli internetu nabízí produkty, které mohou potřebovat.

Zároveň se však objevuje riziko, že firmy budou tímto způsobem sponzorovat weby, jejichž obsah může odporovat jejich etickému kodexu nebo poškozovat jejich značku. Právě tento argument používá

Bývalý poradce Donalda Trumpa a spoluzakladatel webu Breitbart News Steve Bannon
zdroj: romea.cz

jí Sleeping Giants a podobné iniciativy jako Stop Funding Hate z Velké Británie, Konšpirátoři ze Slovenska nebo Fair Advertising a Nelež působící v České republice.

Bojkot jako odvěta

Že na jejich apel soukromé společnosti začínají slyšet, ukazuje například to, že poté, co se Sleeping Giants změřili na Breitbart News, klesly příjmy tohoto webu z reklamy podle odhadů až o 90 % a více než 4 000 soukromých společností se zavázalo, že na Breitbart nebudou umísťovat svou inzerci. Provozovatelé webu Breitbart News následně začali tvrdit, že se stali „obětí lživé kampaně, vedené za účelem oklamání veřejnosti a inzerentů“. Zároveň vyhrožovali, že na iniciativu Sleeping Giants podají žalobu. Zůstalo však pouze u slov a k žádnému soudnímu řízení v této věci nedošlo.

Web Breitbart News se ale zaměřil nejen na aktivisty, ale také na firmy, které na něm přestaly inzerovat. Když potravinářská firma Kellogg's v roce 2016 oznámila, že z webu stahuje svou inzerci, Breitbart vyzval své čtenáře, aby bojkotovali produkty této společnosti. Dva dny po vyhlášení bojkotu akcie společnosti Kellogg's spadly o 3,6 % a firma začala propouštět zaměstnance.

Breitbart pak prohlašoval, že se jedná o výsledek jeho kampaně, kterou označil za úspěšnou. Skutečnost však byla složitější, jelikož akcie společnosti Kellogg's se rychle stabilizovaly a vlna propouštění byla odůvodněna dlouhodobě plánovanou restrukturalizací.

Nenávist není „konzervativní“

I přesto, že Breitbart News při kritice Sleeping Giants používal podpatkové argumenty, je na místě jim věnovat pozornost, jelikož se na nich dá dobře ilustrovat, o co se vlastně tato a jí podobné iniciativy snaží.

Jak vyplývá z citátů v úvodu, došlo k pokusu přenést spor do politické roviny, kdy na straně jedné straně stojí údajní ultralevicoví aktivisté a na straně druhé konzervativní web. Tato interpretace se však ukazuje jako neudržitelná,

když připomeneme výrok britské konzervativní političky Sayeedi Warsi.

Ta v souvislosti se snahou firem regulovat svou inzerci na webech, s jejichž postoji nesouhlasí, prohlásila: „Veřejnost má právo volit „nohama“ a penězi. A já jakožto konzervativce, jako někdo, kdo věří ve svobodný trh, si myslím, že je velmi středo-pravá pozice, říct, že trh by měl reagovat na tuto nenávist tím, že ji shledá nepřipustnou.“

Snaha vykreslovat aktivity Sleeping Giants jako ultralevicové je účelová. Breitbart News sice nejdříve Sleeping Giants obvinil z „pomlouvačné levičácké kampaně“, vzápětí však sám web neváhal použít „levicovou“ taktiku bojkotu proti firmě Kellogg's.

Sleeping Giants byli také nařčeni ze snahy cenzurovat Breitbart News a další weby. Nicméně i toto tvrzení je zavádějící. Cílem kampaně totiž bylo připomenout, že ačkoliv si lidé mohou na internet psát, co chtějí, musí být připraveni za své tvrzení nést zodpovědnost a také riziko, že s nimi některé firmy přeruší spolupráci, jelikož s jejich názory nesouhlasí.

Kdo pohlídá hlídače?

Sleeping Giants a podobné iniciativy nicméně mají i problematické aspekty, o nichž by se měla vést diskuse. Například je třeba se ptát, kdo a na základě jakých kritérií určuje, na jakých webech by společnosti neměly inzerovat. Stejně tak je nutné brát v potaz možnou změnu chování webu, na který je kampaň cílena, a tím pádem i možnost, že by nadále neměl být vnímán jako problematická platforma.

Tyto dílčí úvahy však nezpochybňují logiku, kterou se Sleeping Giants a podobné iniciativy řídí. Weby, které svým obsahem přispívají k polarizaci společnosti – jako třeba v tomto textu popisovaný Breitbart News – mohou publikovat své názory a mají právo získávat peníze od těch, kteří s nimi souhlasí.

Zároveň však nemohou očekávat, že je firmy, které se šířením konspiračních teorií, hoaxů a nenávisti online nechtějí být spojovány, budou financovat prostřednictvím internetové reklamy. **Romea.cz**

KONEČNĚ SAMI (humorný příběh jedné lásky)

Je mi pětadvacet a zatím jsem nepoznala lásku, jak ji vídáme ve filmech, velká láska a romantika! To chci prožít a milovat se se svým milovaným. Mám přítele, ale zatím jsme nikdy nebyli sami, abychom se aspoň mohli líbat. Jen malá pusa a dost. Moje kamarádka Helča mi poradila: „Neblbni, Jani, to s ním musíš být úplně sama, někde, hele, nejlépe na hotelu! Jo, tam budete sami a nikdo vás nebude rušit, chápeš? No a tam mu projevíš svoji lásku, tam mu ukážeš to, co umíš. A dej si pozor, nezačínej sama, to musí chlap! A co je důležité, obleč se jako herečka! Aby vynikly tvoje proporce a dej si make-up, abys byla hezky nalíčená. Víím, že to až tak nepotřebuješ, ale to aby vynikla tvoje krása!“

Já naivka ji ve všem poslechla, vohákla jsem se, jak se patří, vzala jsem si na sebe černé šaty s výstřihem a tvář jsem si zmalovala, jak se patří. Jo, můžu být se sebou spokojená, zrcadlo mi říká, jak jsem svůdná, ještě upravit vlasy a můžu jít dolů, taxi už je tady. Seběhnu schody a venku na mě čeká taxi. Nasedla jsem a vezu se ke Grand hotelu, Pavel vše zařídil. Těším se až moc, v tak drahém hotelu jsem jakživ nebyla, no, uvidím, jaké to tam je! Taxík zastavil a já vystoupila. Před hotelem stojí můj milovaný a moc mu to sluší, také si vzal na sebe černý oblek.

„Moc ti to sluší, Jani, jako herečka! Těšíš se?“

„Těším, ale nebude tam moc draho?“

„O to se nestarej, to je všechno zařízené, teď se budeš jenom bavit a mě milovat, ano?“

Až jsem se zachvěla. Pomalými kroky vstupujeme do hotelu. Jejda, to je nádhera, opravdu samý luxus. Jen jestli se tady budu moct najíst, stydím se, tolik lidí a všichni neznámí. Určitě sem chodí na večeri jen ti bohatí, na to dám krk. Co to ten Pavel vybral!

„No vůbec se neupejpej, posad se, líbí se ti tady?“

„Až moc, ale bude to moc drahé...“

„Nevadí, za lásku se platí, to nevíš? A my jsme ještě nebyli nikde sami. Tak se uklidni a nevnímej nic a nikoho, jen mě, mám tě rád.“

„Já tebe taky, Pavle.“ Usmála jsem se, ale nevím, jestli budu klidná. V restauraci je nabitě, už se těším nahoru, kde budeme sami.

„Budeme tady dole dlouho?“

„Dáme si večeri, víno a půjdeme nahoru do pokoje.“ Usmál se a mrkl okem. „Už se nemůžeš dočkat, láska?“

„Ne, to ne, ale je tady moc lidí, očumují nás...“

„To je zajímavé ty, jak jsi nádherná.“

„Ha, ha.“ Usmála jsem se, ale je mi trochu trapně. Číšník nám přinesl večeri, ani nevím, co to je, hlavně aby to nebyly ryby, takový ty živý potvůrky.

„Pavle, prosím tě, co to je?“

„Vynikající masíčko, neměj obavy a jez, bude ti to chutnat.“ Má pravdu, je to dobré. Raději se nebudu na všechno ptát, aby si nemyslel, že jsem tak hloupá. Popíjeme bílé víno a je mi fajn, už jsem klidnější a házíme po sobě zamilované pohledy. Dojedli jsme večeri a koukám, zase něco nesou k nám ke stolu. Co to je?

„A teď si dáme takovou chuťovku, Janičko, je to moc dobré, topinka s masíčkem a houby a co já vím, co tam všechno ještě je, ale chutná to fajn. Dej si a pak půjdeme nahoru do pokoje.“

Zakousla jsem se do té dobroty a opravdu je moc dobrá ta topinka, a zapíjím vínem. Zbaštla jsem celou topinku a jsem plná.

„Pavle, já už nebudu nic jíst, už jsem plná.“

„Dobře, vezmu ještě lahvinku a jdeme do pokoje.“ Jdeme z restaurace a Pavel ještě bere na pokoj láhev vína. Jenomže já už i toho vína mám dost!

Konečně jsme sami!!! Jsme v pokoji na hotelu a já se cítím jako hlavní hrdinka ve filmu. Pokoj je nádherně zařízen se vším k užívání. Pavel nalil víno a říká: „Vypij to na ex, jsme sami!“ A rozesmál se.

Já vypila sklenku a něco se se mnou děje. V tom mě Pavel objal a vroucně mě líbá. To, co se mně líbí, to se ale nelíbí mému žaludku. Najednou se zvedl a já vychrstla na Pavla všechno, co jsem jedla, a hlavně tu topinku! Rychle jsem ho od sebe odstrčila a utíkám do koupelny. V koupelně zvracím jako Alík, je mi hrozně. Každou chvíli střídám záchod s koupelnou. Na všechno jsem zapomněla, i na romantiku, je mi mizerně! Mám ohromné bolesti břicha. Nevím, co dělat. Prosím pána Boha, ať to přestane, nebo se zbálím bolestí. Ach, konečně jsem po deseti minutách přestala zvracet, i bolesti malinko ustaly. Já zamčená v koupelně, Pavel tluče na dveře.

„Jani, otevři, jak ti je? Mám zavolat záchranku?“

„Ne, ne, už mi je líp, nikam nevolej, za chvíli vyjdu.“ Moc se před ním stydím.

„Otevři...“

„Ne, neotevřu, počkej chvíli.“

Je mi už líp a musím se umýt. Podívám se do zrcadla a hrůza, děs! Kdo to je? Pane Bože, co se to se mnou stalo? Vypadám jako mrtvola, oči rozmazané, make-up v háji, šaty celé pozvracené. Jestli mě teď uvidí Pavel, už mě nebude nikdy chtít, je konec mojí lásky. Rozplakala jsem se. Pavel zase tluče na dveře.

„Okamžitě otevři!“

Pomaloučku otvírám dveře a kulím oči na Pavla, jeho oblek už není krásně černý, ale celý barevně pozvracený. Objal mě a říká: „To nic, to se stává, asi ti nesedlo to jídlo, pojď, půjdeme domů.“

Tak skončil můj romantický sen na hotelu, ale moje láska neskončila. Dnes se tomu s Pavlem smějeme...

Irena Eliášová

MEZINÁRODNÍ DEN ROMŮ **ARA ART**

VŠICHNI JSME ROMOVÉ

GALA Z OBÝVÁKU DO OBÝVÁKU
8. 4. / 2020 / od 19:00
na fb kanálu ARA ART

Igor Kmeťo ml. (Slovensko) / Petra Gelbart (New York) / Gejza Horváth (ČR)
Barbora Botošová (Slovensko) / Zdeněk Lázok (ČR)
Tereza Ondičová a Marek Ondič (ČR)
Ondra Gizman st. a Ondra Gizman ml. (ČR)
Gitana (Slovensko) / Roman Zorba Horváth (ČR)
Milan Kroka (ČR) / Pavlína Matiová (ČR) / Tibor Žida (ČR)

9.4. DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ „... a zase jsme spali pindral“
od 19:30 hodin na youtube kanálu ARA ART

10.4. TANEČNÍ WORKSHOP S BRIANEM MIHALIČKEM
od 17 hodin na fb kanálu ARA ART

10.4. ONLINE KONCERT DINY KOŠICE
od 20 hodin na fb kanálu ARA ART

www.mezinarodnidenromu.cz

muzeum romské kultury stálá expozice

Příběh Romů
The Story of the Roma
museum of romani culture permanent exhibition

Bratislavská 67, Brno
facebook.com/muzeumromskekultury
rommuz.cz

Dávné vzpomínky
Hlasnost nad mramost, ale jak říkával...

Karel Oswald

Karel Oswald: Dávné vzpomínky
Příběh rodiny Holomkových, o kterém kniha vypráví, se odehrává v první polovině 20. století. V době, kdy Holomkovi žili na Moravě již po několik generací, a v době, kdy se v Evropě schylovalo pod stínem nacismu k tragickému osudovému přerývu romských dějin.
„Dávné vzpomínky“ jsou založené na autobiografii vypravěče, který v závěru sympaticky otevřeně své dílo komentuje: „ten příběh je pravdivý od první do poslední řádky. Pravda, něco jsem trochu přidal, něco domyslel, změnil některá jména a místa. Jinak ale je vše pravda pravdoucí!“
Objednávejte na adrese redakce nebo na holomkova@srmn.cz
Cena 100 Kč + poštovné

Předplatné Romano hangos

příjmení, jméno:

název organizace:

adresa, PSČ:

e-mail: telefon:

počet objednaných výtisků:

způsob platby: ☐ hotově ☐ složenkou

☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol:

☐ bankovním převodem na fakturu

vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Bratislavská 65a, Brno 602 00. Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010

cena předplatného pro rok 2020 je 370 Kč

SRNM

Adresa redakce Romano hangos a Společenství Romů na Moravě

Bratislavská 65a,

Brno 602 00

tel.: 545 246 673

www.srmn.cz

číslo účtu:

230 0066 1977/2010

Ceník inzerce

celá strana 5 000 Kč (rozměr 26×40)

1/2 strany 3 500 Kč (rozměr 26×20 nebo 40×13)

1/4 strany 1 500 Kč (rozměr 13×20)

menší formát – 7 Kč/cm²

Sleva při opakované inzerci na druhé a další vydání 25%

žádosti o inzerci na: holomkova@srmn.cz

Vydávání Romano hangos podporuje Ministerstvo kultury České republiky